

Burgeronderzoek Parkstad Limburg 2013

1. Inleiding

In het najaar van 2013 is door de 8 gemeenten binnen het samenwerkingsverband Parkstad Limburg een burgeronderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht in de ervaring en waardering van de burgers voor hun leef- en woonomgeving. Vanaf 2001 is het burgeronderzoek elke 2 jaar gehouden; het laatst gehouden onderzoek heeft in het najaar 2013 plaats gevonden terwijl de voorgaande onderzoeken in het voorjaar zijn uitgevoerd.

De resultaten van deze onderzoeken vormen een wezenlijk onderdeel voor het adequaat uitvoeren van beleid. Deze informatie kan bijdragen tot het beantwoorden van vragen die bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid kunnen worden gesteld zoals:

- welke problemen leven in de samenleving?;
- waarop wordt het beleid (op wijk- en buurtniveau) gebaseerd?;
- moet het beleid worden bijgesteld?;
- hoe waardeert de samenleving het beleid en de uitvoering daarvan?.

Dus middels het burgeronderzoek kan de mening en waardering van de Kerkraadse burgers over hun beleving van de uitvoering van het beleid op diverse maatschappelijke terreinen worden gepeild.

Door middel van een steekproef worden de inwoners benaderd met een vragenlijst over onderwerpen die een relatie hebben met gemeentelijke beleidsterreinen zoals openbare orde en veiligheid, leefbaarheid, wonen, gezondheid, gemeentelijke dienstverlening en gemeentebestuur.

De resultaten van een dergelijk onderzoek geven een subjectieve indruk van hoe de inwoners van onze gemeente hun leefomgeving ervaren en waarderen. Echter daarbij dient niet uit het oog te worden verloren dat informatie uit andere gegevensbronnen een complementaire rol kan vervullen. De match van informatie uit diverse bronnen kan leiden tot een afgewogen geheel van gegevens die een wezenlijke bijdrage vormen voor het opstellen van nieuw beleid en/of het wijzigen van bestaand beleid.

2. Onderzoeksopzet en wijze van uitwerking

Bij het burgeronderzoek worden via 2 enquêtes verspreid onder de bevolking van 18 jaar en ouder in Parkstad Limburg de gewenste gegevens verkregen. De ver- en bewerking van deze gegevens heeft voor de gemeente Kerkrade geresulteerd in 2 rapporten waarin op hoofdlijnen de bevindingen op niveau van gemeente en waar mogelijk op buurtcluster zijn beschreven. In tegenstelling tot het vorige onderzoek in 2011 is er geen rapportage van de resultaten van alle gemeenten in Parkstad Limburg samengesteld. Wel is een summier overzicht van de kernindicatoren uit het burgeronderzoek tot stand gekomen. Voor meer gedetailleerde informatie over specifieke onderwerpen wordt verwezen naar de cijfers gepubliceerd op de website www.parkstadmonitor.nl.

In de eerste enquête zijn vooral onderwerpen die betrekking hebben op de (directe) leef- en woonomgeving opgenomen. Derhalve is de steekproef van personen gesplitst tot buurtniveau en omvat 4.350 verzonden vragenlijsten. De response op deze schriftelijke enquête is in Kerkrade 41,9%. Ten opzichte van 2011 is er sprake van een geringe afname van de respons van 0,8 procentpunt. Als gevolg van de kleine aantallen respondenten zijn meerdere buurten samengevoegd tot buurtclusters waardoor de resultaten voldoende betrouwbaar zijn om verantwoorde conclusies te trekken. Uit de 18 buurten in Kerkrade zijn om deze reden, rekening houdend met de onnauwkeurigheidsmarges, 11 buurtclusters gevormd. Het percentage ingevulde vragenlijsten voor elke buurtcluster varieert van 35,5 tot 48. De resultaten van deze eerste enquête zijn verwoord in het rapport '*Gemeentemonitor Kerkrade*'.

In het rapport '*Gemeentemonitor Kerkrade*' worden de resultaten van het laatste onderzoek voor zover mogelijk met de uitkomsten van voorgaande onderzoekjaren sinds 2003 vergeleken. Hierdoor wordt het steeds meer mogelijk om trends en ontwikkelingen waar te nemen en wordt aan het eigenlijke doel van monitoren, het volgen van ontwikkelingen in de tijd, invulling gegeven. In dit rapport worden de thema's

leefbaarheid (incl. woonsituatie), openbare orde en veiligheid, beheer en onderhoud openbare ruimte, milieu en verkeer behandeld. Bij elk thema worden samenvattend, voorafgaand aan de beschrijving van de resultaten, enkele belangwekkende omstandigheden en ontwikkelingen opgesomd.

De tweede enquête is voorgelegd aan 1.000 Kerkraadse burgers van 18 jaar en ouder. Om te voorkomen dat een huishouden 2 vragenlijsten ontving, zijn bij deze steekproeftrekking de adressen uit de eerste enquête uitgesloten.

De resultaten van deze enquête hebben geleid tot het rapport '*Stadsonderzoek gemeentebestuur en dienstverlening in Parkstad Limburg 2013*'. Dit rapport geeft inzicht op de thema's waardering en beleving van problemen binnen de gemeente, de gemeentelijke dienstverlening en het functioneren van het gemeentebestuur en lokale politiek. Als gevolg van de gekozen onderzoeksopzet zijn de resultaten louter beschikbaar op gemeenteniveau. Dit heeft geleid tot het presenteren van de uitkomsten van alle gemeenten binnen Parkstad Limburg.

De respons op deze enquête is in Kerkrade 37,9%, dit is na Heerlen en Onderbanken het laagste percentage onder de gemeenten in Parkstad Limburg. In 2011 en 2009 was het percentage ingevulde vragenlijsten hoger met resp. 40,8 en 43,1. Binnen het tijdsbestek van 4 jaren is de bereidwilligheid van de aselect gekozen deelnemers om de vragenlijst in te vullen duidelijk afgenomen, hetgeen past in het heersende tijdsbeeld van tanende belangstelling van de burgers voor overheid gerelateerde zaken. Gezien de korte periode van uitvoering van deze enquête (3 onderzoekjaren) kan de eigenlijke doelstelling van monitoren, het volgen van ontwikkelingen in de tijd, in beperkte mate worden gerealiseerd.

Voor het verkrijgen van inzicht in de algehele situatie van hoe de respondenten in Kerkrade hun leefomgeving beleven en hun maatschappelijke betrokkenheid tonen worden in de volgende paragraaf de belangrijkste ontwikkelingen uit de rapporten per thema beschreven. Bij elk thema worden in cursief de pagina's uit de rapporten aangehaald waar deze behandeld wordt en zover mogelijk aangevuld met de resultaten uit het overzicht van de kernindicatoren.

3. De resultaten van het burgeronderzoek

Leefbaarheid

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 11 t/m 23)

De gemeente Kerkrade noteert voor de algemene kwaliteit van de woonomgeving met 6,7 het laagste cijfer van alle gemeenten in Parkstad Limburg. Het verschil met Heerlen is 0,2 punten (6,9) en de overige gemeenten hebben een schaalscore van 7,0 of hoger. De waardering voor de kwaliteit van de woonomgeving is ten opzichte van 2 jaren geleden ongewijzigd gebleven. In alle voorgaande onderzoekjaren vanaf 2003 was de waardering hoger. Buurtcluster Heilust/Kaalheide heeft met 6,0 de laagste schaalscore en de buurt Waubacherveld met 7,6 de hoogste.

De fysieke kwaliteit van de omgeving is in Kerkrade tussen 2011 en 2013 aanzienlijk verbeterd en heeft de beste schaalscore sinds 2003 behaald. De schaalscore voor de mate van verloedering is in 2 jaar van 4,7 naar 3,8 gedaald. Daarmee neemt Kerkrade een middenpositie in tussen Heerlen (4,4) enerzijds en Brunssum/Landgraaf (3,5) anderzijds. Tussen de 11 buurtclusters in Kerkrade varieert de mate van verloedering van 2,8 in Terwinselen tot 5,0 in Eygelshoven - Kom.

De schaalscore voor de sociale cohesie in de buurt is in Kerkrade met 5,5 het laagst van alle gemeenten binnen Parkstad Limburg. De gemeenten Heerlen en Brunssum scoren nauwelijks beter. De schaalscore voor Kerkrade is al vanaf 2003 vrijwel constant gebleven. Twee buurtclusters, nl. Eygelshoven-Kom en Kerkrade - Centrum/Holz laten de laatste 2 jaren een duidelijke teruggang van de mate van sociale cohesie zien. Na 2011 heeft in het buurtcluster Heilust/Kaalheide de situatie zich enigszins gestabiliseerd. De overlast in de buurt door groepen jongeren en omwonenden is tussen 2011 en 2013 nauwelijks veranderd, doch met een schaalscore van 2,8 wordt er ten opzichte van onderzoekjaren vóór 2009 minder overlast ervaren. In Parkstad Limburg-verband heeft Kerkrade na Heerlen de meeste overlast. Naar buurtcluster bezien heeft Erenstein/Rolduckerveld de hoogste schaalscore (3,7), op de voet gevolgd door Nulland/Bleijerheide en Eygelshoven (3,6). De buurt Waubacherveld kent met 1,5 de laagste score.

In Kerkrade is de tevredenheid met de buurtvoorzieningen (57%) in de afgelopen 2 jaren niet gewijzigd en vertoont een geringe toename met de periode vóór 2009. Het minst tevreden over de buurtvoorzieningen zijn de inwoners van Chevremont/Haarnrade (45%) en het meest tevreden de inwoners van de buurt Eygelshoven - Kom (66%). In 2013 is ruim de helft van de Kerkraadse volwassen inwoners niet tevreden over de voorzieningen voor jongeren; ook het percentage burgers dat ontevreden

is met de speelmogelijkheden voor kinderen is hoog (41%). Met de voorzieningen voor het basisonderwijs is 4 op de 5 respondenten op z'n minst tevreden; ook met het aanbod aan en de bereikbaarheid van winkels voor de dagelijkse boodschappen is meer dan twee derde van de burgers tevreden. Door een gewijzigde vraagstelling is er geen vergelijking met eerdere jaren mogelijk. In de afgelopen 10 jaren is de gehechtheid van de burgers aan de buurt tot 2009 voortdurend gedaald en daarna lijkt zich een positieve kentering voor te doen door een lichte toename van het percentage. Meerdere buurtclusters laten tussen 2011 en 2013 een lichte stijging van de gehechtheid aan de buurt zien, het grootst in de buurt Waubacherveld. Daarentegen is het percentage in de buurt Spekholzerheide van 65% naar 61% het sterkst afgenomen.

Het gevoel van medeverantwoordelijkheid voor de buurt blijft in Kerkrade met 82% onveranderd hoog en wijkt in geringe mate af van de percentages in de andere gemeenten binnen Parkstad Limburg. Zelfs tussen de buurtclusters in Kerkrade is er weinig verschil; de buurtcluster Erenstein/Rolduckerveld heeft het laagste percentage (75%), terwijl de buurt Terwinselen relatief de meeste burgers (90%) met gevoel van medeverantwoordelijkheid herbergt.

Wonen

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 23 t/m 26)

Na Heerlen is het aandeel respondenten in Kerkrade wonend in een koopwoning het laagst met 70%. De koop-/huurverhouding tussen de 11 buurtclusters varieert sterk, nl. van meer dan 90% in de buurtclusters Hopel/Vink en Waubacherveld tot 50% in Erenstein/Rolduckerveld.

Middels het geven van een rapportcijfer voor hun woning hebben de respondenten hun waardering laten blijken voor de eigen woning. In Kerkrade is een gemiddeld rapportcijfer van 7,8 gegeven; daarmee behoort Kerkrade tot de gemeenten in Parkstad Limburg met een relatief lage waardering. Bij de buurtclusters springt Heilust/Kaalheide met een rapportcijfer van 7,4 relatief zwak uit.

Globaal 12% van de respondenten in Kerkrade geeft aan dat zij plannen hebben om binnen 2 jaar te verhuizen; daarnaast geeft 1 op de 5 respondenten dat zij misschien binnen 2 jaar willen verhuizen. Hiermee volgt de gemeente Kerkrade in grove lijnen het beeld van de overige stedelijke gemeenten binnen Parkstad Limburg.

Openbare orde en veiligheid

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 27 t/m 38)

Het percentage mensen dat zich in de eigen woonbuurt wel eens onveilig voelt is binnen Kerkrade tussen 2011 en 2013 duidelijk gestegen met 9 procentpunten tot 46%. In de voorafgaande jaren was het aandeel vrij constant, nl. in 2001 nog 39% en in 2011 37%. Binnen Kerkrade zijn er grote verschillen tussen de buurten waar te nemen, nl. van 35 en 36% resp. in de buurten Terwinselen en Waubacherveld tot 51% in de buurt Spekholzerheide en zelfs 62% in de buurtcluster Nuland/Bleijerheide.

In het verlengde hiervan is gevraagd naar de omvang van de in de buurt voorkomende vervelende voorvallen en misdrijven. De dalende trend bij de vermogensdelicten (diefstal fiets, auto en vanaf auto, inbraak woning) sinds 2003 heeft zich in de periode 2009 t/m 2013 gestabiliseerd. Opvallend is de forse stijging van de schaalscore vanaf 2011 in het buurtcluster Kerkrade - Centrum/Holz met 1,4 punten. Ook de buurten Waubacherveld (+0,9) en Terwinselen (+0,7) kennen een sterke toename van het ervaren van vermogensdelicten door bewoners. De 2 sociaal zwakke buurtclusters t.w. Heilust/Kaalheide en Erenstein/Rolduckerveld laten met hun vrij sterke daling een positieve ontwikkeling zien, hetgeen waarschijnlijk is toe te schrijven aan de verscherpte aandacht voor het bestrijden van onveiligheidsgevoelens bij de bewoners.

In de afgelopen 4 jaren is de ervaring van inwoners met dreiging door personen in de buurt voor de gehele gemeente toegenomen en heeft tot nu toe met 1,4 de hoogste schaalscore sinds 2003 bereikt. Alleen Heerlen kent een hogere score (1,6). De stijging in Kerkrade richt zich voornamelijk op 2 buurtclusters, die een opvallende toename van de dreiging met 0,8 punten laten zien, nl. Kerkrade - Centrum/Holz en Eygelshoven - Kom. Daarentegen tekent zich een gunstige ontwikkeling in de laatste 2 jaren af in de buurtclusters Erenstein/Rolduckerveld en Chevremont/Haanrade met een afname van resp. 0,5 en 0,4 punten.

In Kerkrade is 36% van de inwoners in de afgelopen 12 maanden binnen de eigen buurt slachtoffer geweest van een misdrijf. De overige stedelijke gemeenten in Parkstad Limburg kennen praktisch een zelfde percentage. Het percentage slachtofferschap is voor Kerkrade in vergelijking met 10 jaar geleden enigszins gedaald (39% in 2003 naar 36% in 2013). Het relatieve aandeel slachtoffers voor elke

buurtcluster varieert in Kerkrade nogal sterk, nl. van 24% in Waubacherveld tot 45% in Hopel/Vink. Een lichtpuntje vormt de geringe afname van het aandeel slachtoffers van een autodelict tussen 2011 en 2013 van 23% naar 21%.

Beheer en onderhoud

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 39 t/m 44)

Ondanks een lichte verbetering tussen 2011 en 2013 krijgt Kerkrade van alle gemeenten binnen Parkstad Limburg de minste waardering van de respondenten voor het beheer en onderhoud in de openbare ruimte, nl. een schaalscore van 5,7. De grootste afname van de waardering wordt in de buurt Terwinselen waargenomen. De meeste buurtclusters laten een hogere waardering dan 2 jaren geleden zien, m.n. de buurtclusters Erenstein/Rolduckerveld en Nuland/Bleijerheide is de waardering duidelijk toegenomen. Waarschijnlijk is dat een gevolg van de vergrote aandacht voor deze gebieden vanuit het buurt- en wijkbeleid in Kerkrade.

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte strekt zich uit van de openbare weg, straatverlichting tot openbaar groen en openbare speelvoorzieningen. Op bijna alle vermelde onderdelen scoort Kerkrade relatief laag in vergelijking met de overige gemeenten in Parkstad Limburg.

Het percentage respondenten dat tevreden is met het onderhoud van wegen en pleinen heeft zich in Kerkrade in 2013 grotendeels hersteld van de lage score 2 jaren eerder, doch met 38% nog lager dan het percentage in de onderzoekjaren gedurende het eerste decennium van de 21ste eeuw. Ook het schoonhouden van wegen en pleinen is vanaf 2011 verbeterd en het niveau van de jaren voor 2010 gehaald. Daarentegen is het percentage tevreden respondenten over het onderhoud van trottoirs en fietspaden met rond 30 beduidend lager.

De inrichting en onderhoud van openbaar groen is in de ogen van de Kerkraadse burger de afgelopen 2 jaar licht verbeterd en in 2013 geeft bijna 4 op de 10 aan dat zij tevreden zijn. Deze conclusie geldt globaal voor meerdere gemeenten in Parkstad Limburg. Voor het buurtcluster Erenstein/Rolduckerveld wordt een sterke afname van de tevredenheid voor de inrichting en/of onderhoud van het groen geconstateerd. Daarentegen is in de buurten Heilust en Kaalheide in Kerkrade-West en de buurten Eygelshoven-Kom en Waubacherveld in de wijk Kerkrade-Noord meer tevredenheid erover dan in 2011. De tevredenheid over onderhoud en veiligheid van de speelvoorzieningen is met rond 15% erg laag en heeft zich ten opzichte van eerdere jaren nog steeds niet verbeterd. In de buurten Spekholzerheide, Heilust en Kaalheide is nog geen 1 op de 10 burgers tevreden over het onderhoud en de veiligheid van de speelvoorzieningen.

Het onderhoud van de openbare straatverlichting stemt ongeveer 60% van de mensen tot tevredenheid. In de buurten Gracht en Waubacherveld is de tevredenheid tussen 2011 en 2013 achteruit geheld met resp. 14 en 22 procentpunten.

Ten opzichte van 2011 is de tevredenheid over de afhandeling van klachten over beheer en onderhoud verbeterd (29% in 2013 versus 18% in 2011). Kerkrade vindt daarmee meer aansluiting met andere gemeenten in Parkstad Limburg met een laag percentage tevreden respondenten.

Milieu

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 45 t/m 47)

Voor alle vormen van milieuoverlast in Kerkrade laat de schaalscore tussen 2011 en 2013 een lichte afname van 0,2 punten tot 2,5 zien. In de periode 2005 tot 2009 was de score fors gedaald van 4,2 naar 2,5. In de afgelopen 2 jaar laat de ontwikkeling van de schaalscores van de afzonderlijke buurtclusters een afwisselend beeld zien; enkele verslechteren zich, andere verbeteren. De milieuoverlast in de buurt Spekholzerheide is met 0,6 punten duidelijk gestegen en dezelfde tendens wordt in mindere mate geconstateerd in de buurt Eygelshoven (+0,3 punten).

Daarnaast konden de burgers hun waardering laten blijken over genomen maatregelen om milieuoverlast te beperken. De waardering voor de genomen maatregelen in het kader van reiniging straten is in 2013 na de dip in 2011 weer teruggekeerd naar het niveau van de voorgaande onderzoekjaren. De maatregelen om geluidsoverlast tegen te gaan krijgen van de Kerkraadse burgers minder waardering dan voorheen. Praktisch onveranderd vanaf 2001 is het lage aandeel van 15 tot 20% van de burgers met waardering voor de maatregelen ter bestrijding van de hondenpoep. In de overige gemeenten van Parkstad Limburg is de groep burgers met waardering voor de genomen maatregelen iets hoger, variërend van 22 tot 28%. Binnen Parkstad Limburg scoort de gemeente Kerkrade op alle milieuvraagstukken met het laagste percentage burgers dat waardering uitspreekt voor de genomen maatregelen.

Verkeer

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 49 t/m 52)

De beoordeling van de verkeerssituatie in de eigen buurt door middel van een rapportcijfer leidt voor Kerkrade tot een gemiddelde van 6,3. Ten opzichte van 2011 is het rapportcijfer ongewijzigd gebleven. In de overige gemeenten van Parkstad Limburg is het rapportcijfer iets hoger dan 2 jaren geleden. De buurtclusters Erenstein/Rolduckerveld en Kerkrade - Centrum/Holz kennen tussen 2011 en 2013 de grootste toename van alle gebieden (+0,5 punten).

Over negen specifieke aspecten van verkeer in de buurt geven de inwoners van Kerkrade in 2011 een schaalscore van 6,2; samen met 2009 de hoogste score voor Kerkrade van alle burgeronderzoeken sinds 2003. De buurt Waubacherveld heeft de hoogste score voor de tevredenheid met de verkeersvoorzieningen in hun buurt (7,6). Daarentegen scoort Spekholzerheide met 5,3 vrij laag, dat wellicht samenhangt met de omvangrijke en langdurige reconstructie van Carboonplein en Akerstraat, waardoor de verkeerssituatie chaotisch oogde en de parkeergelegenheid in het winkelgebied zeer beperkt was. Verder kennen de buurtclusters Kerkrade - Centrum/Holz en Erenstein/Rolduckerveld een grote toename van 0,5 punten, waardoor laatstgenoemde buurtcluster met 7,1 de hoogste schaalscore van alle buurtclusters in 2013 heeft.

Maatschappelijke participatie

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 60 t/m 62)

Naast het verrichten van betaald werk, naar school gaan of huishouden bestieren kunnen mensen ook anderszins actief zijn. Zij kunnen bezig zijn met vrijwilligerswerk, hobby's en vrijetijdsbesteding, hetgeen in het algemeen wordt aangeduid met de term maatschappelijke participatie, deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. In het burgeronderzoek zijn een aantal vragen gesteld die inzicht geven in de mate waarin burgers deelnemen aan het maatschappelijke leven. Door koppeling van deze vragen aan de kenmerken of men deze activiteiten samen met anderen en/of regelmatig (minimaal 1 keer per maand) verricht wordt één schaalscore voor maatschappelijke participatie berekend, die van 0 (= zeer laag) t/m 10 (= zeer hoog) loopt.

De schaalscore voor gemeente Kerkrade in 2013 is 4,0, hetgeen 0,5 punten hoger is dan in 2011. In 2013 is de maatschappelijke participatie duidelijk toegenomen ten opzichte van de voorafgaande 10 jaren. Bezien naar buurtcluster kunnen Eygelshoven - Kom en Hopel/Vink met een score 4,3 op een hoge deelname van de volwassenen aan maatschappelijke activiteiten bogen. Daarentegen heeft het buurtcluster Erenstein/Rolduckerveld met een schaalscore van 3,4 een lager aandeel respondenten met deelname aan maatschappelijke activiteiten. Regionaal is de schaalscore voor Kerkrade gelijk aan de scores van de overige stedelijke gemeenten in Parkstad Limburg.

Gezondheid

(Gemeentemonitor Kerkrade pag. 62 t/m 67)

In 2013 gaf ruim een kwart van de inwoners aan dat zij hun gezondheid als 'matig' of 'slecht' ervaren. Deze groep personen is tussen 2011 en 2013 nauwelijks toegenomen (1%-punt). In de buurtclusters Chevremont/Haanrade en Eygelshoven - Kom geven zelfs bijna een derde van de respondenten aan dat zij met gezondheidsklachten kampen. Binnen Parkstad Limburg heeft Kerkrade samen met Heerlen het hoogste percentage inwoners met een negatieve gezondheidsbeleving.

Uit het laatste burgeronderzoek komt naar voren dat bijna een op de vijf volwassenen in Kerkrade wel eens eenzaam voelt, waarvan 3%-punten aangeeft dat zij 'vaak' eenzaamheid ervaren. Vanaf 2007 is het percentage wel eens eenzaam voelende mensen vrij stabiel gebleven. Door raadpleging van de digitale Parkstadmonitor blijkt dat de mate van eenzaamheid vergelijkbaar is met de situatie in de gemeente Heerlen. Relatief de meeste zich soms eenzaam voelende personen telt het buurtcluster Erenstein/Rolduckerveld (26%). Ook de buurten Spekholzerheide en Terwinselen kennen een veel hoger percentage (> 20%) dan het Kerkraads gemiddelde. De voornaamste redenen voor hun eenzaamheid zijn weinig sociale contacten en geldgebrek dat elk door rond een derde van de zich wel eens eenzaam voelende mensen wordt aangehaald; in mindere mate, rond een kwart, geeft als reden de slechte gezondheid op.

Uit de digitale Parkstadmonitor kan worden afgeleid dat bijna een op de vier inwoners van Kerkrade wel eens mantelzorg verleent en circa 10% van alle burgers doet het dagelijks. Het percentage mantelzorgers

is vanaf 2007 geleidelijk gestegen. Regionaal gezien staat Kerkrade in de middenmoot met het percentage mantelzorgers, echter het aandeel personen dat dagelijks mantelzorg verleent is groot. Van de burgers die langdurig ziek, hulpbehoevend of gehandicapt zijn ontvangt rond 4% dagelijks mantelzorg. Echter bijna 6% van de burgers geeft aan dat zij ondanks hun ziekte of handicap geen mantelzorg krijgen. Behalve in Heerlen is voor de overige gemeenten binnen Parkstad Limburg het beroep doen op mantelzorg minder groot.

Voor het in beeld brengen van de mate van zelfredzaamheid zijn enkele stellingen geponeerd waarmee de sociale situatie van de inwoner wordt geschetst, o.a. zonder hulp van anderen goed redden, zelfstandig sociale contacten onderhouden en kunnen rondkomen met het maandinkomen. In Kerkrade geeft ruim driekwart van de volwassenen in 2013 aan dat zij voldoende zelfredzaam zijn, terwijl in 2011 nog 80% van de burgers zichzelf kan redden. In hoeverre de groep burgers die aangeven dat zij zich zelf onvoldoende kunnen staande houden in de huidige maatschappij daadwerkelijk (professionele) ondersteuning nodig hebben is niet bekend.

Wel geeft 20% van de respondenten uit Kerkrade aan dat zij voor hulp in het huishouden en/of zorgtaken een beroep doen op mensen uit hun omgeving. In de buurtcluster Heilust/Kaalheide geeft zelfs één op de vier volwassen respondenten aan dat zij een beroep doen op mensen uit hun omgeving voor hulp. Het minst een beroep doen op ondersteuning wordt in de buurt Waubacherveld met 12% waargenomen

Gemeente

(Gemeentebestuur en dienstverlening pag. 9 t/m 14)

Aan de deelnemers van het burgeronderzoek is gevraagd om de waardering voor de gemeente Kerkrade als woonplaats door middel van een rapportcijfer aan te geven. Het gemiddelde rapportcijfer voor Kerkrade is 6,9 en is het laagste cijfer van alle gemeenten in Parkstad Limburg. Weliswaar is het rapportcijfer ten opzichte van 2011 licht gestegen met 0,2 punten.

Aan de hand van een aantal uitspraken over de attractiviteit van de gemeente als woonplaats is een schaalscore berekend voor de mate van waardering. Kerkrade heeft een score van 6,1; daarmee neemt de gemeente in vergelijking met de andere gemeenten binnen Parkstad Limburg een middenpositie in. Uitsplitsing naar de stellingen laat zien dat Kerkrade positief scoort met veel groenvoorzieningen en aanbod op cultureel gebied, doch slecht met een aantrekkelijk centrum.

Ongeveer een op de vier Kerkradenaren geeft aan dat er in hun eigen woonplaats geen belangrijke problemen zijn. Van hen die aangeven dat er wel problemen zijn, waren de 3 meest aangehaalde: werkloosheid (40%), verloedering omgeving (39%) en criminaliteit (38%). Door een gewijzigde vraagstelling zijn de resultaten van 2013 niet zonder meer te vergelijken met 2 jaren eerder, doch globaal kan geconstateerd worden dat de volgorde van de belangrijkste problemen is herschikt. De verloedering van de omgeving werd in 2011 door meer respondenten als belangrijkste probleem aangehaald dan de werkloosheid.

Gemeentelijke dienstverlening

(Gemeentebestuur en dienstverlening pag.15 t/m 20)

De dienstverlening van de gemeente Kerkrade wordt door haar inwoners gewaardeerd met een rapportcijfer van 6,9. In vergelijking met de andere gemeenten binnen Parkstad Limburg zijn er geen wezenlijke verschillen waar te nemen.

In 2013 scoort Kerkrade op het best bij de aspecten 'komt afspraken na' en 'handelt klachten goed af'. In vergelijking met 2 jaren eerder is het percentage inwoners dat het eens is met de stelling dat de gemeente afspraken nakomt met 12%-punten duidelijk verbeterd. Ten opzichte van het gemiddelde van Parkstad Limburg ligt Kerkrade resp. 9 en 7%-punten hoger voor beide vermelde aspecten. Voor de andere aspecten van de dienstverlening laat Kerkrade eveneens een hoger percentage dan het gemiddelde zien. Alleen valt op dat de waardering voor de openingstijden in 2103 ten opzichte van eerdere onderzoekjaren duidelijk is afgenomen.

Over hoe tevreden de respondenten van Kerkrade zijn over hun laatste contact met de gemeente wordt na omrekening naar een schaalscore door hen gemiddeld 7,9 gegeven. Ten opzichte van 2 jaar geleden een lichte verbetering van 0,2 punten, doch is lager dan de score in 2009 (8,1 punten). De schaalscore voor Kerkrade komt overeen met het gemiddelde voor Parkstad Limburg.

Twee derde van de Kerkraadse burgers haalt haar informatie over de gemeente uit het huis-aan-huisblad. De gemeentelijke website wordt in 2013 nog steeds het minst opgezocht door de inwoners; dit beeld wordt in het algemeen ook waargenomen in de overige gemeenten van Parkstad Limburg. Het percentage

burgers dat zich op de hoogte houdt via gemeentelijke informatiekkanalen is al jaren tanende; deze trend past in het huidige tijdsbeeld van verminderde belangstelling voor overheid.

Gemeentebestuur en lokale politiek

(Gemeentebestuur en dienstverlening pag. 21 t/m 25)

Met een schaalscore van 5,7 voor de mate van tevredenheid van de Kerkraadse burgers voor hun gemeentebestuur staat de gemeente Kerkrade in de middenmoot van Parkstad Limburg. De schaalscore is in vergelijking met 2011 vrijwel onveranderd gebleven.

De algemene waardering is nader aangeduid door het voorleggen van specifieke uitspraken over het functioneren van de gemeente. De percentages burgers welke eens zijn met de uitspraken, zijn omgerekend naar een tevredenheidsscore over de inzet van het gemeentebestuur. De mate van tevredenheid in Kerkrade heeft een schaalscore van 4,3, hetgeen een relatief lage score is in vergelijking met de andere gemeenten binnen Parkstad Limburg.

Voor het peilen van de transparantie van gemeentelijke besluiten zijn 4 stellingen geponeerd over de wijze waarop met de burger wordt gecommuniceerd over de besluitvorming. Op alle stellingen heeft Kerkrade ten opzichte van de vorige peiling in 2011 een nagenoeg gelijk percentage mensen dat er mee eens is. In vergelijking met het gemiddelde van Parkstad Limburg heeft Kerkrade op alle stellingen een hoger percentage burgers dat eens is met de geponeerde stellingen.

De mate van interesse van de burger voor de lokale politiek wijkt in Kerkrade nauwelijks af van de waargenomen percentages in de overige gemeenten van Parkstad Limburg. Ruim 15% van de burgers in Kerkrade blijkt geïnteresseerd te zijn in de lokale politiek, terwijl bijna een kwart van de volwassen inwoners geen interesse toont.

Tot slot

Met nadruk zij erop gewezen dat deze samenvatting van de rapporten geenszins pretendeert een volledig beeld te schetsen van alle resultaten uit het burgeronderzoek. Er is aan de hand van een selectie uit de resultaten de meest belangwekkende waarnemingen over de huidige situatie en de ontwikkeling ervan in de recente jaren weergegeven.

Beide rapporten worden afgesloten met een mozaïek waarin op basis van een aantal maatschappelijke indicatoren de resultaten schematisch met elkaar vergeleken worden. Op de pagina's 70 en 71 van het rapport 'Gemeentemonitor Kerkrade' gebeurt dit op geografisch niveau tussen buurtclusters binnen de gemeente Kerkrade, terwijl op pag. 29 van het rapport 'Stadsonderzoek gemeentebestuur en dienstverlening in Parkstad Limburg 2013' hetzelfde geschiedt voor de gemeenten in Parkstad Limburg. Tegelijk wordt in de mozaïeken ook in historisch perspectief vergeleken door de ontwikkeling tussen 2011 en 2013 te duiden.